

Auslandskorespondens

G. No. 2.

BÁCSKAI

NAPILÓ

Ara Szerkesztőség és kiadóhivatal: Subotica, IV. Harambašičeva ulica 5. :: Telefon 300. **POLITIKAI NAPILAP.** Előfizetési árak: XVII. évfolyam.
1 dinár. Megjelenik naponta délelőtt vasár- és ünnepnap kivételével. Felelős szerkesztő: BALÁSPIRI KÁLMÁN. Hirdetéseket díjszabás szerint vesszünk fel. 5 szám.

Európa jövője.

Szokás azt hinni, hogy a négyéves világháború megadta a kiöntött vér Molochjának azt az áldozatot, amivel száz évre le lesz csillapítva az éhsége s ezért most egy hosszú, csendes békeperiódus várható.

Azonban ha tekintetbe vesszük az okokat, amelyek e háborút előidézték s ha azok kielégülésének mérvével tisztába jöhetünk s másrésről a nemzetek lelkének logikáját ismerjük: kész a válasz, hogy a mostani békét újból egy hatalmas világháború fogja megszegni s tán hamarabb mint hinnők.

Ami a háborus célok kielégülését illeti, Franciaország nacionalista közeposztálya kapott legtöbbet: új hitet a gloire-ban és Elzász Lotharingiát. Franciaország most egy új napoleoni korszakot él át — Napoleon nélkül. Anglia új gyarmatokat kapott, de melléjük egy hatalmas csalódást is, azt t. i. hogy új vagyona dacára le fog zúllani, ha a régi európai „koncertet“ s ezzel együtt az általános termeléssel egybekötött világpiacokat helyre nem sikerül állítani. Amerika kapott egy csomó fizetésképtelen hitelezőt és most otthon az aranyakat kanállal ehetik, vagy kutyákat dobálhatnak vele, de azok mellett is fenyegeti a nép millióit a munkátlanság és éhhalál, akár csak az angolokat. Olaszország a régi, öreg és csendes Ausztria helyett kapott egy fiatal és ambiciós szomszédot riválisnak, — akivel sokféle tárgyban régen mutatkozik már is a leszámolás projíciója. És Oroszország? — szegény, az osztozkodás előtt

lebetegedett és ezért őt kihagyták. Pedig egyszerű dolog elgondolni, hogy ha a cárizmus — mely legnagyobb kockázó volt a háború megindítása kérdésében — el nem bukik. Ugy az osztozásnál nemcsak hogy Besszarábiát el nem veszíti, hanem bizonyára reá veti magát a Boszporusra, átveszi Pózent és Galiciát, Ruszko Krajnát, Bukovinát és kérdés, hogy Felsőmagyarországot is átengedi e egy olyan embrio államnak, aminő 1918. végén Csehország volt. Tessék már most feltenni, hogy a cárizmus a bolsevikok buktaival visszatér. A legelső adandó alkalommal nem fog-e belekötni e világháborút követett békekötésekbe? — Sőt — tessék gondolni arra is, hogy a szlávok megragadta az egyesülés gondolatát: nem fogja ez az eszme újból fölkaparni a világ békéjét? és tán nem is soká? Ennek átgondolásával kész a jövő: Oroszország a jövő Európa tüzfészke csak úgy, sőt még inkább mint a Balkán félsziget volt a háború előtt.

S aztán a németekről is ugyan ki hiszi el, hogy a Brennus-kard szégyenét és a franciáktól jött és még mindig érkező arculesapásokat szó nélkül fogják zsebre venni és nemzeti történetkönyvükbe tán krisztusi lélekkel fogják a nagy verekesség tanúságaként beírni e szót: „Megbocsátás“? Az okos angoloknak igazuk van: a háború csak akkor nem szül új háborút, ha — a győzők nyujtják a békejobbot és ők kérnek bocsánatot. Mert olajjal lehet fűteni, de nem lehet tüzet oltani.

És milyen háború lesz a jövő háborúja?

Azt hiszem, rémesebb mint amelyik most zajlott le. Az elmúlt háború elején még az orosz-japán háború nagy tanulsága dominált, t. i. a lövészárokharc, kézfegyverekkel. A háború végén a kézi fegyver jelentősége igen lecsappant. A front már gépfegyverekkel, aknaszórókkal, gyilkos gázvetőkkel, lángszórókkal volt tele, sőt a tüzéségnél is a gázzal töltött lövedék lett a napi kenyér. Ha hozzávetjük a rettenetesen elszaporodott repülőgépeket, tengeri torpedókat, tankokat s azt, hogy mindezen gyilkos eszközöket most kezdik csak istenigazában töké-

letesíteni, úgy elképzelheti a nyájas olvasó, hogy milyen szívesen fog bevonulni hadi szolgálatra majd a jövő katonája, a békéslelkű szervezett cípőfelsőrészkészítő...

A hátultöltő puská fel-fedezése után azt irták „többé nem lesz háború, mert az oly rettenetes lenne e pusztító fegyverek mellett, hogy az emberek elriadnak a háborúnak a gondolatától is, ezért e rettenetes fegyverek a legjobb biztosítékai a világbékének.“

Ha ez a tétel majd most is ennyire válik beigaznak, akkor — csukjuk be szemünket a jövő perspektívák rémségei előtt!

Letették az esküt a muzulmán miniszterek.

Beograd, január 9.

Szombaton délelőtt megérkeztek a fővárosba Omerovics és Sévics deignált muzulmán miniszterek, hogy a hivatalos formások elintézése után letegyék az esküt.

Délelőtt 10 órakor Pasics miniszterelnökkel együtt megjelentek a királyi udvarban, ahol Pasics hosszabb ideig tartó referálása után a király aláírta a kinevezésről szóló ukázt, amely szerint Omerovics a kereskedelmi tárcát kapta meg, Sévics pedig tárcanélküli miniszter lett. Délután fél 3 órakor azután Pasics miniszterelnök előtt a két miniszter az esküt is letette. Az

eskületét a beogradi legfőbb muzulmán celebrálta.

A pénzügyi bizottság

ma délelőtt 9 órakor ülést tart, amelyen Stojadinovics pénzügyminiszter az egyes miniszteriumok részére fog hiteleket kérni.

Az állami bizottság holnap délután 4 órakor ülést fog tartani.

A republikánus párt

a választási harcok megkezdése előtt nagy konferenciát tartott tegnap Zagreben, amelyen a beogradi republikánus párt részéről Prodanovics és Bogdanovics beszéltek.

Becskerekre már megérkezett a névjegyzékek kiigazításáról szóló rendelet.

Becskerek, január 9.

Becskerek város vezetősége pénteken rendeletet kapott, mely a választói névjegyzékek kiigazításáról intézkedik. — Tudvalevő ugyanis, hogy a névjegyzékek revíziója január 6-án lejárt, addig a napig azonban helyenkint nem tudták teljesíteni a felszólamlásokat és így vált szükségessé, hogy újabb intézkedéssel tegyék lehetővé a sérelmek orvoslását.

A névjegyzékek kiigazításáról szóló rendeletnek megfelelően jan 31-ig bezárólag felveszik nemzeti különbség nélkül mindazokat, akik az alkotmányban előírt követelményeknek meg felelnek és annak előírásának megfelelően választójoggal bírnak. A magyar és német párt, valamint a szociáldemokrata párt már a múlt héten bejelentette választójogult nemszláv nemzetiségű tagjait s ezeknek felvétele e héten szintén megtörténik.

Az angol közvélemény és Bonar Law.

A „Daily Mail” szerint a németeknek kezére játszik.

London. A „Daily Mail” szemrehányást tesz Bonar Law-nak, hogy veszélybe sodorta az antantot s politikájával a németeknek kezére játszik. Kétkednek a lap, hogy a miniszterelnöknek Párisban tanúsított magatartását híveinek többsége tudomásul fogja-e venni. Ezzel szemben a „Daily Chronicle” azt írja: Ha Poincaré azt mondja, hogy Angliának el kell fogadni a francia annexió terveket, erre Angliának csak egy válasza lehet. „Anglia ezekben a kalandokban nem vehet részt.” A franciák tisztán látják, hogy az angol álláspont nem csak most teszi lehetetlenné a Ruhrvidék megszállását, de kizárni kívánja, hogy az a jövőben bármikor is megtörténhessen. Franciaország mostani urainak és britt nép mentalitása között egy mély szakadék tátong.

Fakereskedő - Kovács - Subotica
Telefon 312. Sienkevičeva ul. 1.
1 mm. garantált száraz, vágott búkkfa 16 dinár.

Franciaország és Olaszország aranyfedezete.

Londonból Amerikába szállították.

Páris. A Havas ügynökség jelenté, hogy Bonar Law a parlament tegnapi ülésén bejelentette, hogy Franciaország és Itália által a háború folyama alatt Londonban elhelyezett aranyérc fedezetet az Északamerikai Egyesült Államok szállították. A párisi lapok jelentik, hogy a hír Párisban nagyon nagy csalódást okozott s politikai és pénzügyi körökben nagy elkeseredést váltott ki. A „Journal” emlékeztet arra, hogy a francia arany milliárdokat a londoni pénzügyminiszter kifejezett kérelmére küldték át

Londonba. Az angol pénzügyminiszter ajánkozott, hogy Franciaország részére teljesíti mindama bevásárlásokat, melyekre Franciaországnak Északamerikából a háború folytatása céljából szüksége van. A francia arany fedezet letételét az angol pénzügyminiszter azzal indokolta, hogy ez a font árfolyamát jelentékenyen javítja s így a bevásárlását lényegesen olcsóbbá teszi. Midőn pedig francia részről agragályokat támasztottak a frank sorsa tekintetében, Londonból megnyugtatták a franciákat, hogy háború után mindent elkövetnek a francia érdekek biztosítására s

a dolgot teljesen rendbe fogják hozni. A lap megutal arra, hogy nem lehet szó zalogról, még kevésbé biztosítékról, mert a Londonba küldött arany kizárólag a francia frank árfolyamának biztosítására van hivatva s csupán a szövetségesek közös érdekeinek biztosítására szállították Londonba. A tulajdonjog egy magánintézetet, a francia bankot illeti meg, mely azt heti kimutatásában állandóan mint vagyont kimutatja.

A francia közvélemény hangosan követeli az arany visszaszállítását.

Elbocsájtják a rendőrségi és közigazgatási tisztviselőket.

Az egyik beogradi lap szerint a radikális kormány — politikai okokból — eddig 420 rendőrségi tisztviselőt bocsájtott el. Ezenkívül nap nap után több más közigazgatási tisztviselőnek, járási főnököknek, irnoknak elbocsájtásáról számol be.

Államéletünkben mindenestre súlyos megrázkódtatást jelent ez a rendszer, mert a köztisztviselőknek kormányrendszer változásáról történő mindannyiszori elbocsájtása oly terheket képez államunkra, melyet még teljesen egészséges pénzügyi viszonyokkal bíró ország sem bír el. Kettős teher az országra, mert fizetni kell, s ha az állam fizetést is nem ad, a társadalomnak kell eltartani az elbocsájtott tisztviselőket, másrésztől az elbocsájtottakat ujjakkal kell pótolni. Miután pedig elegendő számú szakképzett, lelkiismeretes, hivatását teljesen betölteni képes újabb tisztviselői kar nem áll rendelkezésére, zökkenés áll be a közigazgatás menetében, amit az egész ország súlyosan érez. De jogtalan és igaztalan azért mert az elbocsájtások mindig csak *párt érdekekből s párt szempontokból* történnek, magának a köznek semmi haszna sincs belőle.

Ez a rendszer a magyarázata annak is, hogy számos tisztviselő, a kik felett ott log a damokles kardja rövid hivataloskodása alatt iparkodik magának olyan anyagi szituációt teremteni, mely képes leend megmenteni a munka- és állásnélküliség idején a megélhetési gondoktól. Csak valamennyire is konszolidált államban ennek azonban nem volna szabad megtörténnie. A konszolidáció felé vezető uton az első mértföldkövet akkor értük el, ha közigazgatási tisztviselőink — beleértve minden faj s rendű vasutast és vámost is — oly mértékben lesznek intaktak, megközelíthetetlen és hozzáférhetetlenek, amily mértékben az például a bírói karunk s ha ezek az attributumok úgy mennek át a köztudatba, a mint s a hogy ott él most az ellenkezője.

A panaszkodó lap nem árulja el — hogy mennyi tisztviselőt bocsájtottak volna el államszolgálatból akkor, ha történetesen a demokrata cégéri párt kerül a hatalom birtokába. Van okunk hinni, hogy többet mint amenyit a mostani kormány elbocsájt.

Fakereskedő - Kovács - Subotica
Telefon 312.
Filiála: Zlatarevičeva ulica 12.

Egy milliárd dollár kölcsön Németországnak

Javaslat az Amerikai senátus előtt.

Washingtonból jelentik, hogy az amerikai kormány javaslatot terjesztett a Senatus elé, mely szerint egy milliárd dollár kölcsönt adjon Amerika Németországnak. A javaslat szerint a kölcsön felhasználása amerikai ellenőrzés alatt történik. Németország 50 millió havi részletekben kapná meg ezen összeget s kizárólag élelmiszerek beszerzése s nyersanyag vásárlására fordítaná.

Kézpénzt csak akkor folyósítanak, ha Németország minden kötelezettségének már eleget tett. Amerika a kölcsönhöz szükséges összeget adómentes bonnok utján kívánna előteremteni az amerikai polgároktól. A le nem jegyzett részt az állam adná.

Fakereskedő - Kovács - Subotica
Telefon 312.
Filiála: Zlatarevičeva ulica 12.

Dr. Seypel Párisba és Londonba utazik.

Politikai körökből vett tudósítás szerint dr. Seypel Budapest-ről történt visszatérése után Párisba s onnan Londonba utazik. Utazásának célja: a nemzetközi osztrák kölcsön lebonyolítása s vele összefüggő több kérdés elintézése. A szövetségi kancellár dr. Grünberger külügyminiszter kíséri utján s visszatéréseben január 26-án résztvesznek a népszövetségnek Genfben tartandó ülésén.

Dr. Seypel ezen az ülésen jelentést tesz a Népszövetségnek a sanálás eddigi munkájáról. A garantáló államok ezen az ülésen fogják megszabni a működés további irányát; a támogatás módozatait és feltételeit.

Fakereskedő - Kovács - Subotica
Telefon 312.

A ludaspusztai Arany János.

A Bácskai Napló eredeti tárcája.

Irta: Ürmös Pál.

Ludason és Noszapusztán, meg Királyhalmán kivált egy a szalatornyai tájékon még máma is sokat beszél a nép róla, pedig innen-onnan vagy öt esztendeje fekszik már szép csendes az agyagosbélű sárga, királyhalmi homok alatt.

Sok emberből csinált már futóbolondot a háború. Az ő sorsát is a boszniai okkupációs háborn fordította meg. Tudni kell ugyanis, hogy suhancárgyerek korában igen takaros és hetykepötyke suszterlegény volt, nem épen utólja a szakmának. Finom munkás volt, adott magára, emberek előtt, szépen járt és jól élt. Tessék megkérdezni az öreg Szabó Jánost — vele szolgált Boszniában egy századnál, de még egy szakasznál is — nem igen volt ott a glédában talpraesettebb és bátrabb katona ökelménénél.

Hanem mikor haza kerültek, egyszerre meghöbörtösödött. Fejébe vette, hogy ő katona viselt ember, neki egészen fölösleges dolog házban laknia, mint egy afféle otthonülő polgárembernek.

Ő előtte már csak az volt az ember, aki erdőben hált mint a futóbetyárok. Noha akkoriban azok se igen háltak már erdeinkben, mivelhogy Ráday kegyelméből ki a másvilágban álmódta már az örök álmok, ki meg Illván—Vácon pihentette kifaradt tagjait. Ő hát bekéredzett remetének a ludaspusztai határ egy kerek erdejébe, a Zsuponyi nagyságos ur birtokán, ahol különben embert sátoros ünnepem ha látott, ellenben elbeszélgethetett vadrecével, varjufélével, halmifajta rigómadarakkal, sőt rókát, vadnyulat is láthatott futkosni eleget. Csikorgó hidegü telekben aztán vehette magára a keresztet, mikor az ordas farkas viesoritotta rá a fogát. De ő utóvégre akkor ijedezett volna — vitéz létere — ha nem épített volna magának oly finom putri-barlangot, amelyikben nála nagyobb ur is ellakhatott volna. Mert hogy bizony épített egyet. Jó mélyet, mint a róka és jól elbujtatva az akácfaik sűrűjébe.

Onnan aztán be-bejárt a tanácsokra — munkára. Cipőt foltozott, féltalpat vert föl, eszmát fejt, hol-hogy. Szerették a bolondos tréfás beszédjéért. — A köszöntöket, hósi verseket, meg a háborus hazugságokat fölötébb uzoválta. Ha pénzhez jutott, tökrészegre itta magát s aztán ha lábára birt állani, akkor „haza” bandukolt a zsuponyi — erdőbe, egy egy másfélórás gyalogolásból nem csinált ő nagy dolgot. Ha pedig annyira fölöntött, hogy a csikók nem akarták vinni, hát ebből megint csak nem csinált ő csudát: szépen lefeküdt az országot szélére, két térdjét formásan a hasához huzta föl, aztán ugyan kiabálhattak rája hajnalhasadás táján, hogy: hé, kelljen föl kend, Arany János!

Mert hát erre felénk mindenki tudta, hogy ő az a híres ember, az Arany János. A nagy

magyar költőről hol is hallott volna ez a szegény tanyai nép? Ujság akkoriban kevés volt és ami volt az is csak vagy a balpártot dicsérte és a jobbpártot szidta, vagy pedig megfordítva. Ellenben a putrilakó Arany János, ő igenis tudott róla, hiszen olyan szépen elmókázta, hogy: „Este van, este van, ki-ki nyugalomba, — feketén bolongat az eperfa lombja.”

Azt nem mondtam ugyanis, hogy az ő neve eredetileg Orosz Jani volt, az Arany János nevet csak fölvette. Ő tudja, miért. Lehet, hogy a költő neve megtetszett neki. De az se valószínűtlen, hogy Szabó János bajtársa pörölése miatt vitték rá erre a dologra, aki uton-utfélen ha találkozott vele, le-letörülte róla amugy istenigazában a szentelt vizet. Haragudott rá a zuhlótségeért szörnyen, de hát kutyából nem lesz szalonna.

S mivel Szabó Jani meggyőződése szerint már a neve is gonosz: őh — rossz Janesi, hát tán ezért nevezte el magát — Arany Jánosnak. A csufnevet a

Kommunista támadás Poincaré ellen.

Cachin képviselő — német-francia
általános sztrájkjal fenyeget.

Berlin. A francia kommunista párt és kommunista szakszervezet a francia kormány magatartása miatt heves támadásban részesítette. Cachin és a szakszervezetek elnöke nyilvános beszédek tartottak, melyben szeméretyik a kormánynak, hogy a Ruhr-vidéket csupán azért akarják megszállni, hogy némiképen kárpótlást szerezzenek azért, mert az angolok Mossul megszállásánál hatalmukba keríteni kívánják az ottani petroleum forrásokat. Cachin, aki régi bajnoka a német-francia proletáriátus egyesítésére irányuló gondolatnak, kijelentette, hogyha a párisi konferencia Franciaország magatartása miatt meg fog szakadni, a francia és német munkások az általános sztrájkot bejelentik.

Fahereskedő - Kovács - Subotica
Telefon 312.

Kormánykérdés Lengyelországban.

Varsó. Lapjelentések szerint január hó 10-én az összes politikai pártok közös értekezletet fognak tartani, melyen a politikai helyzettel foglalkoznak és megkísérlik egy parlamentáris párt megalakítását.

Néppárti körökben az a felfogás uralkodik, hogy Sikorszki kormánynak sikerülni fog a pártok többségének bizalmát megszerezni.

A „Rzecz Pospolita” munkatársát Movaesinski Adolf, ismert hírlapíró tegnap egy politikai vezéreik miatt elfogták. Novacosvski cikkében Narutovics meggyilkolását dicsőítette, izgatás és büntetett feldicsérése miatt indították ellene eljárást.

Politikai és hírlapíró körökben élénken tárgyalják Novacosvski letartóztatását.

nép hamarabb magtanulja az igazságot.

A trunkos korhely-remete lassan-lassan el is rémült. A munkáról egyáltalán lemondott. Boros üvegével bejárta a környéket. Szüret idején adót gyűjtött magának télire. Husfélélet is készített be: elfogdosta a kutyákat, levágta, megnyuzta szegényeket. A „sonkákát” meg föl-füstölte, jó gazda módjára.

Borbély keze most már esztendőkön át nem érte. Haja, szakála hosszúra nőtt, a bajusza pedig mint valami zsiros-piszkos kefe hajlott le vörös orra alatt arra a szájra, amely most is tréfált és notázott-mókázott ugyan. akárcsak ifju és nyalka suszter suhancás korában; hajh csak hogy valamikor régen a leg-takarosabb asszonyok járták utána a bolondját, hogy csókot kapjanak arról a szájról, amelyik most lám a döggutyákat, ünnepi napokon pedig a becsinált varjuleveseket tüntetgette el jó mohón...

Hejnye-hejnye, te szegény lu-

Seipel kancellár budapesti látogatása és annak várható következményei.

Bécs, január 8.

Az új esztendő egyik legfontosabb, az utódállamokat érintő eseménye Seipel kancellár budapesti látogatása. A kancellár budapesti látogatásához az összes közép-európai lapok a legkülönbözőbb kombinációkat fűzték. — Annait azonban már most is meg lehet állapítani, hogy a budapesti kancellár-látogatásnak messzemenő következményei lesznek közép-európai politikai és gazdasági helyzetére.

Erre a felismerésre jutott az osztrák sajtó is, amely mostan a legrészletesebben foglalkozik Ausztria és Magyarország egymásrautaltságával és gazdasági közeli kapcsolatával. Az „Österreichische Revue” című közgazdasági hetilap ebben az ügyben meginterjúvolta Gratz Gusztáv volt magyar külügyminisztert.

Gratz Gusztáv nyilatkozatainak nemcsak azért van nagy jelentősége, mivel Gratz dr. a magyar gazdasági viszonyok egyik legkiválóbb ismerője, hanem azért is, mert mint a volt közös bécsi külügyminiszterium osztályfőnökének, majd később bécsi magyar követnek, Ausztria politikai és gazdasági életének minden esinját-binját alkalma volt alaposan megismerni. Így tehát Gratz nyilatkozata fókuszpontként érdeklődést érdemel.

— Milyen jelentőséget tulajdonít Seipel kancellár budapesti utazásának?

— Seipel kancellár budapesti látogatása azt bizonyítja, hogy Ausztria és Magyarország, vagyis a világháború két legnagyobb szenvedőjének viszonya úgy kezd kialakulni, miként az a két állam maradandó érdekeinek megfelelően. Előbb a két állam belpolitikájában fennálló különbségek, majd a sajnálatos nyugat-magyarországi kérdés akadályozták meg a két állam közeli kapcsolatát. A nehézségek azonban ma már a múlt eseményei közé tartoznak. — Javarást annyira le-

daspusztai Arany János, fura öreg legény lettél bezzeg! Viszsa gondolni terád, még az is neveléses.

Aszondják: száz év felé iparkodtál már, soha se voltál beteg s még most se billentél volna át az árnyékvilágra, hogyha az a vénséges-redves putri-fődelé rád nem szakadt volna, amikor véletlenül éppen otthon találtál aludni.

Nodehát — teneked már minden m i n d e g y. Mi pedig, akik mindjárt elfelejtjük holta után a rendes életű polgárembert, mink az olyan magad fajta vén csavargót soká nem tudjuk feledni. Jó bor mellett sokat szóba kerül fene-különös csavargópofád, kutyavéséid, meg borközi szép szavalsaid, mikor szemeidet a mestergerendára vetve úgy megsajnálád a három anyátlan árvát a notádban, hogy magad is könnyeket hullattál éretted.

tompultak, hogy ma már nem akadályozhatják meg azt, hogy Ausztria és Magyarország között barátságos és benső viszony alakuljon ki. Seipel kancellár budapesti látogatása ezt az új korszakot jelenti.

— Mi volt a célja a kancellár budapesti látogatásának?

— Nem hiszem azt, hogy Seipel kancellár budapesti látogatását konkrét politikai, vagy gazdasági tervek okozták volna. Olyan tervek, amelyek azonnal megvalósulnának. — Az utazást már hosszabb idő óta tervbevételek, de minduntalan elhalasztották. Azok a célok, amelyek a különböző lapokban a kancellár budapesti utazásának első híre folyton napvilágot látott, ma már túl vannak haladva. Új célokról viszont ma még korai beszélni. Az utazás tulajdonképpen célja, hogy tudniillik a két állam vezetői meg akarják egymást ismerni, közelebb akarnak egymáshoz kerülni, eléggé plauzibilisek, hiszen a két államot nemcsak a közös múlt, hanem az érdekek közössége is egymáshoz fűzi.

— Vajjon lehetséges-e, hogy a kancellár budapesti utazását osztrák-magyar gazdasági tárgyalások fogják követni, amelyek azután a két ország gazdasági viszonyát bensőbbé fogják alapítani?

— Nem hiszem, hogy elértéket volna az ideje annak, hogy az egyes államok csak félig-meddig is normális kereskedelmi szerződéseket kössenek és éppen ezért nem hiszem azt sem, hogy Ausztria és Magyarország között a legközelebbi időben olyan gazdasági megállapodások jöjjenek létre, amelyek a jelenlegi egyezmények kereteit lényegesen meghaladnák.

Ma még a kereskedelmi, illetőleg kereskedelem-politikai szükségintézkedések idejét éljük. — Egyszer majd ez is meg fog szünni, ma azonban ennek még nem érkezett el az ideje. — Messzemenő egyezményekhez hiányzik a komoly akarat és a bátorság. A viszonyokat sem lehet úgy áttekinteni, hogy a kormányoknak kedvük legyen egy vagy más irányban magukat hosszabb időre lekötönni. Seipel kancellár budapesti látogatásától gazdasági szempontból csak annyit lehet várni, hogy a fennálló és létesítendő szerződéseket a gyakorlatban a legbarátságosabb módon és nem apró kicsinyeskedések igénybevételével fogják alkalmazni. Ez nem sok, azonban mégis valami és így az utolsó időben megtanultuk a szerénységet.

— Hogyan magyarázza a prágai sajtó idegességét a kancellár budapesti utazása miatt?

— Aki a kancellár budapesti utazásához messzemenő fantasztikus kombinációkat fűz és emiatt ideges lesz, az felesleges gondot okoz magának. A látogatás olyan természetes következménye a két állam szomszédságának, hogy semmi olyan következménye nem lesz, amely a közép-európai helyzetet a fejetetejére

állítaná, azonban igen örvendetes, hogy az összeomlás óta először Ausztria és Magyarország végre közelebbi vonatkozásba kerülnek egymással.

Fahereskedő - Kovács - Subotica

Telefon 312. Sienkevičeva ul. 1.

1 mm. garantált száraz.

vágott búkkfa 16 dinár.

Bombamerénylet

a cseh pénzügyminiszter ellen.

Prágából jelentik. Pénteken délelőtt fél kilenc órakor dr. Rasin Alajos csehszlovák pénzügyminiszter ellen revolvermerényletet követtek el. A merénylő abban a pillanatban lőtt rá Rasinra, amikor ez prágai kornassei lakása előtt automobiljába akart szállni. Az első lövés a pénzügyminiszter feje felett repült el, a második lövés a bal oldalába furódott és súlyos sérülést ejtett rajta. A merénylőt a tett elkövetése után azonnal elfogták.

Supal József 21 éves biztosítási hivatalnok a merénylő, aki állítólag semmiféle politikai párt-hoz nem tartozik, sőt még a legionáriusok testületének sem tagja.

A megsebesült pénzügyminisztert a prága melletti pódoli szanatóriumba szállították, ahol — délután fél 1 órakor meghalt. Két golyó hatolt át a testén. Az egyik a negyedik és ötödik borda között hatolt be és a hátán jött ki. Ez ölte meg.

Fahereskedő - Kovács - Subotica

Telefon 312. Sienkevičeva ul. 1.

1 mm. garantált száraz.

vágott búkkfa 16 dinár.

Német-orosz katonai szövetség félnék a franciák.

Berlinből jelentik. A külföldön lévő francia diplomaták mindennél azt a hírt terjesztik, hogy Németország katonai szövetséget kötött Oroszországgal. Ennek a bizonyítására megemlítik, hogy a német kormány egyre újabb katonai missziókat küld Oroszországba, viszont Oroszországból is küldenek törzstiszteket Németországba. Orosz törzstisztek állítólag magukkal vittek nemrégben német tiszteket a Kelet-oroszországban tartott hadgyakorlatokra is. A francia hírszolgálat szerint Németország áthelyezte a hadianyaggyártást Oroszországba és most a Putilov-gyárban, Tula és Moszkva gyártelepein, valamint Perm, Szamara és Jekaterinburg körül repülőgépeket gyártanak német vezetéssel Németország részére.

Azt a nagy nemzetközi szindikátust, amelyet Rathenau tervezett Oroszország fölsegítésére, a franciák szerint most Stinnes monopolium formájában valósítja meg. Németország nemrégben küldött Oroszországba száztíz loko-motívot, továbbá négyszázezer fegyvert és hatszázezer katonaruhának való szövettet. A francia diplomaták nagy buzgalommal terjesztik ezt a hírt. Nem bizonyos azonban, hogy ők maguk is elhiszik-e.

A jövő hét elején megkezdik a Ruhr-vidék megszállását.

Páris. A Journal szerint Essen megszállása páncélos gépkocsik, gépfegyverek, repülők segítségével fog végbemenni. Előkészületek történtek a vámkordon megvonására, melynek a kölni zónában nagy akadálya lesz, mert angolok tartják megszállva.

Nehézségek vannak a pénznem kérdésében is. Eleinte a ruhr-i munkásokat frankkal akarták fizetni, később lehetetlennek találták, ezért külön pénzt bocsájtottak ki, melynek csak a Ruhr-vidéken van vásárló ereje.

Meghatározandó napon, talán a jövő hét közepén több ezer francia tisztviselő, mérnök elfoglalja helyét a ruhrvidéki erdészeti és bányászati hivatalokban, kíséretükben hétezer főnyi francia katona.

A rajnavidéki francia határ mentén 280 ezer főnyi hadsereg áll rendelkezésre, ha a francia intézkedések ellenkezésre találhatnak.

A németek a francia intézkedésekre passzív resistenciával felelnek.

A német kormány a legújabb francia intézkedéseket egy új háborúnak minősíti.

A Ruhr-vidék megszállása „villámgyorsasággal . . .”

A Petit Parisien szerint a műasztásának szakértők által történt megállapítása után elrendelt francia kormányintézkedéseket a belga minisztertanács egyhangúlag helyeselte és résztvesz Essen megszállásában. A Daily Mail szerint a Ruhr-vidék megszállása villámgyorsasággal fog történni, úgy, hogy a világ csak akkor értesül róla, mikor a lapokban olvassa. Essent, Bochumot és valószínűleg Majna-Frankfurtot is meg fogják szállni.

A lapok szerint a francia kormány nem tervezi egész Ruhr-vidék megszállását, hanem a Rajna völgyében előnyomulva elakarja választani Délnémetországot az Északitól és Közép-németországot szívéig előnyomulva, ami a francia vezérkarnak mindig kedvence ötlete volt. Azt hiszik, hogy a megszállás a katonai csapatok előnyomulásával csak 15-én éjfél után fog megkezdődni. A csapatok megmozdulása előtt a franciák a németekhez jegyzéket fognak küldeni, hadműveletek megokolására.

LIPKA BIOSKOP

A legszebb, legjobb film!

OO HINDU OO

SIREMLÉK

III. RÉSZBEN.

A kisantant támogatását kéri a francia politika.

Megtörténtek az előkészületek a katonai megszállásra.

Páris, január 9.

A konferencia tagjainak elhatározása után Poincaré azonnal jegyzékkel fordult Warsó, Prága, Bukarest és Beograd külügyi kormányaihoz, hogy a kisantant politikájának továbbra is meggyerje és esetleg adandó alkalommal a háta mögött felsorakozva érezze. Olaszország és Bulgária mögött a kisebb államokat is.

A Le Matin a jegyzék szövegéről hosszabb referációt közöl, amely szerint Poincaré a jegyzékben elmondja azokat az okokat, amelyek a párisi konferencia sikertelenségét okozták. Majd áttér a francia és angol politika ismertetésére és bár nem kéri a kisantant államait, hogy válasszanak a két politikai hitvallás között, rámutat azokra az eseményekre, amelyek mindenkor igazolják Franciaország barátságos érzelmét az osztrák-magyar monarchia utódállamaihoz és ezzel szemben bebizonyítja az angol politika káros hatását az utódállamokra és ezért kéri a kisantant kormányait, hogy továbbra is a francia irányt támogassák.

Poincaré erre a lépésre a közel jövőben bekövetkező esemé-

nyek készítették. Mint francia katonai körökből származó értesülések hírül adják, az esseni, bochumi kerületek és a Ruhr-vidék katonai megszállása már teljesen elő van készítve és ezt a munkát a francia kormány önmállóan, bárki megkérdése nélkül akarja elvégezni. Egyedül Belgium ajánlotta fel, hogy Essen megszállásában hajlandó résztvenni.

Ezért a lépésért az erkölcsi felelőséget is egyedül kész vállalni, de az esetleges összeeséshez, amely a francia politikától most már teljesen különvált angol politikai iránnyal a leghamarabb be fog következni igyekszik magának híveket szerezni.

A jóvátételi bizottság.

Függetlenül az esetleges franciái katonai intézkedésektől az angol kiküldött jelentésében a mai nap folyamán tárgyalás alá veszi Németországtól esedékes szállításokat, amelyeknek határideje lejárt. A bizottság megfogja hallgatni a német észrevételeket is, amelyeknek előterjesztését írásban kéri.

A német centrumpárt elnökének nyilatkozata.

Berlin. A centrum ismét nagyobb szerepet kezd játszani Németország politikájában. Ma már ugyan nem a centrum tagja, Wirth dr. áll a német kormány élén, azonban utóda, Cuno mindenben a centrum programja alapján jár el. A katolikus centrum Németországban egészen mást jelent, mint a keresztényszocialista pártok az utódállamokban. A katolikus mozgalom ottan bizonyos mértékben toleránsabb és ezért sok tekintetben más célokat tűzött ki maga elé. Mivel az utódállamok közönségének a német katolikus centrum politikájával teljesen téves fogalmi vannak, szükségesnek tartottam a párt elnökét Marx dr. szenátus elnököt felkeresni és tőle pártjára vonatkozólag nyilatkozatot ki. Marx elnök a feltett kérdésekre összefoglalóan a következőkben válaszolt:

— A forradalom óta az volt a centrum politikája, hogy az összeomlott birodalom felépítésében közreműködjék. Több ízben azonban céljainkat és szándékainkat félreértették. Mi azonban a cél érdekében szabályoztuk viszonyainkat a többi pártoktól. E cél érdekében léptünk annak idején koalícióba a szociáldemokratákkal. A koalíciós kormányban való részvételt több oldalról is hibáztatták és szemünkre vetették. Azt azonban senkisé sem állíthatja, hogy mi a pártunk alapvető elveitől eltértünk volna. Büszkéek vagyunk arra, hogy a koalícióból nem léptünk ki, mivel — amennyire pártprogramunk megengedi — békésen egyült akarunk működni mindazokkal az elemekkel, amelyek rombadöntött államunk felépítésén munkálkodnak. Eppen ezért

kárhoztatom a nemzeti néppárt politikáját, amely tisztáv elvi szempontok miatt nem akart részt venni az ujjaépítés munkájában a teljes jegáció álláspontjára helyezkedett. A szociáldemokraták hibája folytán a koalíció összeomlott és Cuno az egyes pártok segítségével és bevonásával akarta kormányát megalakítani. Ez azonban nem sikerült és így különös helyzet állt elő. A centrum a jelenlegi kormányban nem vesz részt és ezért az eseményekért minden felelőséget elhárít magától. Meg kell várnunk, hogy az új kormány milyen politikát követ és milyen sikereket mutathat fel. Igen nagy hiba volt a szociáldemokratáktól, hogy — habár erre semmi okuk sem volt — hiszen a reparációs kérdésben teljesen egyetértettek velünk, a koalíciót és a Wirth-kormányt megbuktatták. Be kell ismernünk, hogy a szociáldemokratapárt Németországban komolyan és becsületesen munkálkodott az állam ujjaépítésén. A centrum politikája a koalíció felbomlása ellenére sem változott, minden célunk arra irányul, hogy a német birodalom ujjaépítésében kivégyük részünket. Remélem, hogy a Cuno-kormány is sikereket mutathat fel majd ezen a téren és előbb-utóbb adva lesz a lehetősége egy békés koalíciónak, amelyben a pártok vállvetett munkával dolgoznak a birodalom ujjaépítésén. A centrum ma is teljesen Wirth exkancellár politikáját követi és e tekintetben a párt kebelében semmiféle eltérés nincsen.

Fakerashedő - Novabev - Subotica
Telefon 312.

Főhivatal: Zlatarevčeva ulica 12.

HIREK

Louis Pasteur

születésének századik fordulóját ünnepelte a világ, hódolván a legnagyobb elmék egyikének emlékezte előtt, akit a gondviselés valaha az emberiségnek adott. A tudomány történetében kevés jelentősebb és nagyobb név van, mint Pasteur, egy francia falusi timármester fiaé, aki a vegytan, a fizika és a bakterológia terén új világot teremtett minden idők számára. Pasteur nagysága és jelentősége túlnőtt a szaktudomány keretein, emberiség egyik legnagyobb jótevője lett a Sorbonne kémia-tanára, amikor kutatásaival és megállapításaival a fénytannak, az élettannak és a modern orvostudományoknak új irányt adott. Mindaz, amiket az emberiség a fertőző betegségek gyógyítása körül elért, Pasteur lángelméjének köszönhető és meg kell állapítani, hogy azokban az igazságokban, amelyeket az erjedés és rothadás területén megállapított, csak egyetlen nagy elődje volt: Semmelweis Ignác, a magyar orvos.

Pasteur nem volt orvos, tanár volt és kémikus, és megható olvasni azokat a feljegyzéseket, amelyek arról szólnak, amikor az emberiségnek ez egyik legnagyobb gyógyító lángelméje először gyógyított. A Sorbonne tanára volt már, világhírű vegyész, megállapította, hogy az erjedés és rothadás lehetetlen szerves csírák nélkül, fölfedezése, amellyel a baktériumok megölésének módját állapította meg a tyukkolora, a léptene, a sertésorban, majd a veszettség vírusát, már atalakitólrag hatottak az egész modern tudományra, amikor Pasteur még mindig kísérletezett és nem merte tanulmányainak eredményeit a gyakorlatban is érvényesíteni. Százszor és ezerszer oltott beveszettség ellen kutyákat, amelyeket mind meggyógyított és nem mert egyetlen alkalommal sem embereken kísérletezni. Don Pedro, Brazília császára, ekkor levélben fordult hozzá, hogy kutatásait tegye gyakorlativá és Pasteur tagadólag válaszolt: „A kutyákon tett sokezer kísérlet után is úgy érzem, hogy kezem reszketne, ha embereken kellené kísérleteznem.” Allhatatossága azonban megtörtött egy tragikus eset alkalmával. Amikor egy délelőttön látogatást tett a párisi egyetem orvosi fakultásán, amelynek laboratóriumában szintén gyakorta kísérletezett, valamelyik elzászi faluból egy kilencéves gyermeket hozott oda az édesanyja, a kis Meister Józsefet, akit a falubeli veszettkutya tizenhárom helyen megmárt. A kétségbeesett anyát valaki figyelmeztette arra, hogy gyermekét egyedül Pasteur tudná meggyógyítani.

— En nem vagyok orvos — mondotta Pasteur — tanár vagyok és nem gyógyíthatok.

Az orvosi kar dékánja ekkor közbelépett és 1885. július hatodikán, ennek a nevezetes napnak délelőttjén, a kilencéves Meister Józsefet a veszett kutyák szörnyével beoltotta Louis

Meister József meg-
gyógyult és ezzel a tudomány
diadalt aratott az eddigi
betegség fölött. A követ-
ő napon egy Jupille nevű
szorgyereken folytatta kísér-
ő Pasteur és ez a kis fiú is
gyógyult, hogy halából azután
többé nem hagyja el Pas-
teur.

A szorgyerek élete végéig
kísérője és követője
Pasteurnak, „hűséges, mint
a gazdájához”, amiként
Pasteur egyik életrajzírója
írja. A francia kormány pár
nap alatt megteremtette a
Pasteur-intézetet, amelynek min-
tárját ezen a példán a hal-
atlan tudósról nevezték el.

Pár hónappal ezelőtt egy pá-
ros körkérdést intézett
Franciaországhoz, ki volt eddig Fran-
ciaország legnagyobb embere és
melyik szavazat közül a leg-
jobb Pasteur kapta, meg-
látván ekként a francia nép
szívében még Napoleont is.

Abban a tudomány Napoleonja
szívében minden tekintetben
nagy és művész, határozott fes-
ztettség, akinek néhány arc-
kép a legkülönbek egyike és
a hátrahagyott naplójegyzé-
kben a legkitünőbb esztétiku-
ság egyikének bizonyult. Paris
Franciaország az egész vi-
lágjal együtt hódol most emlé-
ke előtt: egy párisi színház
napok óta Sacha Guitry da-
bját játssza, amelyet Pasteur-
ról írt, a tudomány hősről, a
hatálatlanról.

Udvari bál Beogradban.
Beogradból jelentik, hogy
a királyné születésnapjának tisz-
teletére kedd este az udvar fé-
nyes bált rendez. Ez lesz az
első udvari bál Beogradban.

Korosec dr. agitációs
Beogradból jelentik, hogy
Korosec, a szlovén néppárt
előke a mai nap folyamán Szlo-
veniába utazik, ahol megkezdí
politikai agitációs munkáját.

Az osztrák kancellár
Budapestre. Budapestre je-
lentik: Szombaton délután két
órákor Budapestre érkezett Sey-
dler osztrák kancellár. A kancellár
kísérétében voltak Grünber-
ger külügyminiszter, Peter és
Schüller osztrák főnökök. Poretz-
ky miniszteri tanácsos és Jungert
biztonsági tanácsos. A kancellár
megadására az állomáson megje-
teknek Canice gróf osztrák kö-
vet, Matievics bécsi magyar kö-
vet, Bärzi István és Ambrózi
követ, akik a miniszterel-
nök és a külügyminiszter nevé-
n üdvözölték az osztrák ven-
degeket. A vendégek részére
Canice gróf Bethlen miniszterelnök
besorát adott. Vasárnap délnél
a kancellár kihallgatása volt a
kormányzónál. Ezután Daruvári
külügyminiszter reggelit adott a
vendégek tiszteletére.

Visszaérkeztek az első
szász művészies balalajka nagy
koncertek. Csernorajov György
karmester vezetése alatt ma és
holnap este a Nemzeti-szálloda
tervezésében hangversenyez a
legkiválóbb műsorokkal. Kezdeté
este 8 órákor. Belépti díj nincs.

Ujabb katonai bevonulások lesznek februárban.

Beeskerekről jelentik. A bees-
keréki kerületi katonai parancs-
nokság szombaton rendeletet
kapott a szubotica divíziótól,
mely újabb bevonulásokról in-
tézkezik. A rendelet értelmében
az összes 1902-esek tehát a szlá-
vok és nemszlávok is bevonulni
tartoznak.

A behívási utasítás az 1900-as
és 1901-es évfolyamot illetőleg
esupán a nemszlávokra vonatko-
zik, az 1902-eseknél ellenben
ugy a nemszlávokra, mint a
szlávokra. A bevonulók négyjegy-
zékét most állítják össze és az
elkészített listát átadják a kato-
nai ügyosztálynak, vidéken a
jegyzőségeknek, amelyek a be-
hívást ennek alapján fogják
eszközölni.

A katonai szolgálat megkezdé-
sének ideje teljesen precízírozva
még nincsen. Mind a három év-
folyamba tartozó hadkötelesek

közül azok, akik a tüzérséghez
vagy lovasághoz osztottak be,
egy csoportban fognak bevonul-
ni, még pedig — az előjelek
szerint — február 4-én. A más
fegyvernemhez beosztottak kés-
őbb, de mindenestre még febr-
ruár hónapban kezdik meg a
szolgálatteljesítést.

A behívottaknál figyelembe
veszik a sorozásuk alkalmával
kapott beosztást. A gyalogosok
tehát megmaradnak a gyalogsági
ezredéknél, a lovasok, a lovas-
ságnál stb. Különleges szolgál-
lati idő megrövidítés ezeknél az
évfolyambeliéknél nincsen. Mind
a három korosztály katonái a
teljes időt szolgálják le.

A bevonulók állomáshelye még
egyelőre bizonytalan. A csoport-
onként történő behívások arra
engednek következtetni, hogy a
katonakötelesek több garnizion-
ban nyernék elhelyezést.

Goode William Budapesten. Budapest. Goode Wil-
liam az ismert amerikai pénz-
ügyi kapacitás — aki a jövőtél-
teli bizottságból kivált — Buda-
pestre érkezett. Goode utazásá-
nak nincs hivatalos jellege s
mint magánember fogja a jövőtél-
teli kérdéseket tanulmányozni.

**A könyvpiac szenzá-
ciója** Hoffmann Ödön „Husz-
ezeréves álom” című kötete most
jelent meg. A regény az Atlan-
tis idejében játszódik le és a
csodás sziget pusztulásának ér-
dekfeszítő történetét ismerteti.
A kötet másik elbeszélése a
Marlakók a földön a mai társa-
dalom szatírja, két Marlakó
kálváriája és bukása. A könyv,
mely Romániában jelent meg,
mélő feltűnést keltett. Kapható
a Kurir könyvosztályában (Subo-
tica Wilsonova-utca 31.) és
minden könyvtárban. A cím-
lapot Demján Tassi párisi festő-
művész rajzolta.

Hindu siremlék. Minden
évről megvan a film szen-
zációja. Mult évben a világhírű
filarendező Joe May filmkolosz-
szusa a Cezarina volt az év leg-
jobb filmje, ez évben pedig
ugyanesak Joe May rendezésében
elkészült „Hindu siremlék” lesz
a legjobb film. Kétségtelen, hogy
olyan pompával, amyi költség-
gél filmet soha még nem csinál-
mint a Hindu siremlék. Addig,
amíg a Cezarina majdnem az
egész világon keresztül vezetett
bennünket, a Hindu siremlék el-
jéttől a végéig Indiában játszódik
le. Ha ezt a filmet megnézzük,
valahogy fogalmat alkothatunk
magunknak arról a mérhetetlen
gazdaságról, fényről és pompáról
amellyel India egyes Maharad-
zsái körül veszik magukat. De
nemesak ezt látjuk, India mis-
tikuma, az istenített hindu faki-
rok csodatettei előtt egy pillá-
natra fölfebben a fától s meg-
borzongunk a természet fölötti
erőnek, mellyel India „szent”
férfiai rendelkeznek. Mint minden
jelentős íre May filmben — a
főszerepet most is Mya May

játssza. Utólérhetetlen tökéletes
művészettel játsza meg nehéz
szerepét. — Partnerei a leg-
nagyobb német filmművészek:
Olaf Fö n s s, Conrad V e i d t,
a legtökéletesebb maharadzsza,
akit valaha láttuk, Erna Morena,
a kedves Paul Richter és a ra-
gyogó szépségű magyar száрма-
zásu Lya de Putti. A
hindu siremléke világhódító
körtánjának a subotica bemutató
talán az utolsó stációja, s meg-
vagyunk győződve arról, hogy itt
is azt a jól megérdemelt sikert
fogja aratni a Hindu siremlék,
amelyet Németországtól kezdve
az egész világon át Afrika leg-
sötétebb zugában található mo-
ziban is aratott. Első bemutató
nap 11-én esütörtökön.

A pápa és a világbéke.
A Vatikán megcáfolja a Berli-
ner Tageblatt-nak azt a híret,
hogy a pápa hivatalos felhívást
intézett Amerikához. — A pápa
esupán azt az óhaját nyilvánít-
totta, hogy 1923-ban a valódi
béke Európában végre helyreáll-
jon azáltal, hogy Amerika is
résztvesz ennek létrehozásában.
Gasparri kardinális kijelentette,
hogy a pápa rendkívül örvend
annak, hogy Amerika is közbe-
lépett abból a célból, hogy a
már ily hosszantartó világválság-
nak véget vessen, de a Vatikán
semmiféle hivatalos lépést nem
tett Amerika irányában. —
Ugyancsak ró m a i jelentés
szerint a Vatikán kedvezően itéli
meg Cambonnak azt a törekvé-
sét, hogy Franciaország barát-
ságos viszonyba lépjen az egy-
házzal. Poincaré hír szerint be-
leegyeznek abba, hogy némely
szerzetesrend visszatérjen Fran-
ciaországba. Cuno német mi-
niszterelnök, aki katolikus val-
lásu, a pápához táviratot inté-
zett, amelyben kijelenti, hogy
Németország örömmel fogadta a
békét hirdető enciklikát. Cuno
az elmúlt tavasszal hosszabb
ideig tartózkodott Rómában, ahol
gyakran fordult meg a Vatikán-
ban.

x Egy frakk ötöszáz eüzdő.
megtéríthető Maurer szücsnél.

x **Törött és használt arany**
ékszereket legmagasabb árban
váltja be készpénzért **Ujházi**
Ede ékszerész Subotica, Kralj
Alexandrova-utca, 7. sz. (Köz).
345-24-6.

x **Manapság már min-
denki tudja**, hogy a legizlé-
sebb ételek és italok
csak az „Amerikához” cím-
zett vendéglőben Pasiceva ulica
gözfürdővel szemben szolgál-
tatnak fel a legszolidabb árak
mellett. Elsőrangú tambura zene-
kar játszik esténként. Szombaton,
vasárnap és ünnepnap reggelig,
nyitva. Abonenseket a legszoli-
dabb árak mellett elfogad. Futo-
sevics Mátyásnál. 366.

x **Dr. Vécei Jenő orvos**
rendelője nemi betegek részére.
Lakás: VI. Ciril Metod-trg. 12.
Vojnich Piroška-féle ház. Rendel
délelőtt 7-9-ig, délután 2-4-ig
és 5-7-ig

x **Dr. Mezey István** orvosi
rendelőjét megnyitotta. Az összes
férfi- és női nemi betegségek
specialistája, modern gyógykeze-
lés. Belgyógyászati rendelés. —
Rendel d. e. 9-11-ig, d. u. 3-6-ig
Subotica, Cara-Dusana-utca 6.
Telefon 695. (Vass Adámmal
szemben.)

SZINHAZ

□ □ □

Színházi hírek.

Kedden, január 9-én. Este 8
órákor. Másodsor: *Sokica*. Nép-
színmű 5 felvonásban. Irta:
Ilija Okrugity. A 13. bérletben.

Szerdán, január 10-én. Este 8
órákor. Először: *Denevér*. (Die
Fledermans.) Vig opera 3 felvo-
násban. Zenéje Johan Straustól.
Bérletszünetben. Kedvezményes
és szabadjegyek nem érvénye-
sek. A Denevér nem fog színre-
kerülni ebben a bérletszerűben.
Jegyek a Jedistvóban kaphatók.

Csütörtökön, január hó 11-én.
Másodsor: *Denevér*. (Die Fle-
dermans). Bérletszünetben. Je-
gyek a Mamuzsicsnál.

Pénteken, január 12-én. dél-
után 2 órákor. Iskola előadás:
Lumpacius Wagabundus. (Tri
bekrije).

Este 8 órákor *Ceceta Cindro*
nagy dal és opera estélye. Jegyek
a Jedinstvóban.

SPORT-HIREK.

□ □ □

„Kulundzsics ügy”. A su-
botica, illetve a vajdasági sport-
körökben élénk feltűnést keltett
és az illetékes fórumok dönté-
ségig heves vitafokozásokra és ten-
denciózus félremagyarázásokra
fog szolgáltatni az ugynevezett
„Kulundzsics-ügy”. A „Bácskai
Napló” — érthetően — nem fog-
lalkozott ezzel az ügygel, mert
nem akart a hivatalos faktorok
döntésének elébe vágni és azért,
mert teljes jó hiszemiséggel
mert kételkedni egyes napilapok
rejtett célzatu, de világosan ért-
hető vádaskodásaiban, amelyek-
kel legnagyobb egyesületünknek
Bácskának a hírnevét, vezetősé-

BACSKAI NAPLO **BASICS ÉS SOMOSKÖVI CÉG**
SZÁMBA MEGY RÓFÓS ÁRUINAK OLCSÓSÁGA. — A BARÁTOK TEMPLONA SORÁN.

LIFKA BIOSKOP | JOE MAY mindedigieket felülmuló remekműve!

HINDU SIREMLÉK

III. RÉSZBEN. Főszereplők: Mya May, Olaf Föus, Erna Mozena, Conrad Veidt, Lya de Puti. — Eddig még nem látott pazar pompával elkészített film, a világ legjobb színészeinek közreműködésével. Első bemutató nap január 11-én, csütörtökön lesz!

gének becsületes jellemét kétségbevonják. A különböző napilapok sport hasábjain tendenciózusan beállított események és még inkább a sorok között esendesen meghuzódó gyanúsítások kínosan érintették Bácska vezetőségét, amely ezekkel a rejtett vádaskodásokkal a január 3-ki választmányi ülésén foglalkozott is és a választmány határozata értelmében a következő sorok közlésére lettünk felkérve:

Nyilatkozat.

I. A. D. „Bačka” vezetősége, a leghatározottabban visszautasítja azokat a gyanúsításokat és támadásokat, amelyek úgy a „Bácsmegyei Napló”, mint a „Hírlap” című napilapok sportrovataiban a Kulundzsics ügygel kapcsolatban az egyesületet és vezetőségét érték. Bár tisztában vagyunk azzal, hogy a megjelent cikkek leplezett célja a szóban lévő „ügy” hamis feltüntetése és ezáltal a jóhiszemű sportközönség félrevezetése, mégis a cikkek íróival nem szándékozunk polemizálni és ezen nyilatkozatunkat is csak azért tesszük közzé, hogy a sportközönséget bizonyos óvatosságra intsük hasonló esetek elbírálásánál.

Kijelentjük tehát, hogy oly okmányok vannak birtokunkban, amelyek igazolják egyesületünk vezetőségének korrekt eljárását, mert a Kulundzsics szerepeltetés a Jug. Nog. Savez igazgatótanácsának egyhangu határozata alapján történt, amely határozatot az igazgató-tanács egyik tagja küldötte el címünkre táviratilag. A rendelkezésünkre álló okmányokat annak idején az illetékes tényezők előtt fel fogjuk mutatni, és ezek alapján a sportközönségnek módjában lesz ebben az ügyben állást foglalni.

Subotica, 1923. január 3.

I. A. D. Bačka választmányja.

Sloga közgyűlése. A subotici Sloga 1923. január 14-én délelőtt 10 órakor a Fierszt-féle cukrászda külön helyiségében rendes évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Tisztújítás.
5. Indítványok.

Sand közgyűlése. Sand vasárnap 10 órakor tartotta a rendes évi közgyűlést a Nádor ká-

véház külön termében. A heves vitatkozásokkal tarkított közgyűlésről a következő tisztikar került ki győztesen: Elnök: dr. Dimitrijevic Dragutin, alelnökök: Béniš Simon és Spitzer Ferenc, titkár: Fischl Pál, pénztáros: Spitzer Jenő, jegyző: Mezei, ellenőrök: Tumbász Simon és Heuduschka Mátyás, egyesületi orvos: dr. Csajkás Balázs. Választottak ezenkívül még 10 választmányi tagot.

Beograd, Konkordia (Zagreb) — Jugoszlávia 2 : 0 (0 : 0).

KÖZGAZDASÁG.

Az utódállamokat csak aktív kereskedelmi politikával lehet újjáépíteni.

Irta: **Schüller Richard dr.**

Az osztrák kormány — miként ismeretes — a Népszövetséghez fordult és megkérte, hogy az utódállamok között iparkodjék bizonyos gazdasági közeledést létrehozni. Az osztrák kormány e nagystílű akciójának élén Schüller Richard dr. az osztrák kereskedelemügyi miniszterium osztályfőnöke, a portorosei és genouai konferenciák osztrák delegációinak ismertnevű vezetője áll. Eppen ezért érdeknek tartjuk az osztrák kereskedelem-politika irányítójának szakszerű és tanulságos cikkét legújabb akciójáról közölni.

Négy évvel a háboru befejezése után kereskedelem-politikailag még mindig igen kedvezőtlen helyzetben vagyunk. Tény az, hogy miként a háboruban, úgy a háboru után is visszatértek a merkantilisztikus kereskedelmi politika brutális metódusaihoz.

A különböző tilalmi rendszerek eredményeként az utódállamok között csak a kölcsönös kedvezmények alapján jöhettek létre szerződések. Ilyen szerződései vannak Ausztriának szomszédaival: Németországgal, Svájcjal, az S. H. S. királysággal, Magyarországgal és Csehszlovákiával. Ezeknek a szerződéseknek azonban igen kicsiny tartalmuk van, semmitem nyugtának, mert a másik fél sem kap semmit. Ha a tilalmakat fenn tartják, akkor mindig azt hirdetik, hogy bizonyos előfeltételek alapján lehet ugyan exportálni, azonban nem lehet tudni, hogy mennyit, milyen vám ellenében

és milyen idő alatt, tehát nem lehet számítani.

Az ilyen szerződések tehát igen gyenge bázist alkotnak a kereskedelem számára és tulajdonképpen egy kereskedelem-ellenes politikához vezetne. Ausztria kereskedelmi helyzete — miként a többi legyőzött államokkal szemben még fokozottabb mértékben kedvezőtlenebb és éppen ezért követelni kell a kereskedelmet és forgalmat új bázison felépíteni. Franciaországgal és Olaszországgal például semmiféle szerződésünk nincsen, így tehát, ha mi fát szállítunk Franciaországba, úgy ezért a fáért nagyobb vámot fizetünk, mint Csehszlovákia az általa szállított fáért.

Az újjáépítési politika szellemében mostan kísérletet tettünk arra, hogy az egyes államokkal tényleges kereskedelmi szerződések kössünk, olyan szerződések, amelyek a tilalmakat megszüntetik és amelyek a vámkokat bizonyos időre szabályozzák. Az osztrák akció célja az, hogy az utódállamok között még ennél is messzebbmenő egyezményt hozzon létre és mi reméljük, hogy akciónk újabb tárgyalásokat fog eredményezni, amelyek azután célhoz fognak vezetni.

Egy szücssegéd és egy leány gépelésben és íráskészségben jártas, felvétetik. Zsulyovits Tivadar Sokolska utca 15. (Volt Gombkötő u.) 37-4-1

TRAFIKANT

elányajánlata
Csera Lazara utca 18.
Telefon 466. — Sörgőnyelv: TRAFIKANT SUBOTICA.
Gépolaj szavatolt tiszta kátránymentes
Faisoly 915, viszcositás 8 20 K 32-kg-ként
Eajsuly 935, viszcositás 8 59 K 32-kg-ként
Kocsikenőcs, Gápolaj, Rézgáz 98—99%,
Vasgálicz, Kénsav, Sosav, Buzakeményítő,
Tengeri keményítő, Keményítőliszt, Szilva,
Sztivaiz, Eckendorff csirkepepes répmag
legolcsobb árban. 8—210—186

TERÉZIA FOGKRÉM ÉS Dr. Bányai-féle SZÁJVIZ
a legjobb fogápoló és tisztítószerek.
Készíti: **DECSY GYULA**
gyógyszertára a kiskápolna mellett

Fakereskedő - Kovácsév - Subotica
Telefon 312. Sienkevičeva utca.
1 mm. garantált száraz.
vágott búkkfa 46 dinár.

TÖZSDE.

BEOGRADI TÖZSDE. január 8. (Zárva)	
Dollár	London
Svájci frank	Páris
Lei	Newyork
Osztrák kor.	Milánó
Márka	Prága
Font	Berlin
Leva	Bécs
Lira	Szétia
Drachma	Bukarest
Cseh korona	Genf
Napoleon	Budapest
Francis frank	Zürich
Szaloniki	

ZAGREBI TÖZSDE. január 8. (Zárva)	
VALUTÁK:	
Lira	Berlin
Dollár	Prága
Márka	Bpest
Napoleon	Wien
Cseh szokol	London
Lei	Páris
Frank	Zürich
Leva	Milánó
Osztr. kor.	Amsterdam
Font	Bukarest
Holland	New-York
Lengy. márk.	Warsó

ZÜRICH TÖZSDE. január 8. (Zárva)	
Berlin	
Amsterdam	
New York	
London	
Páris	
Milánó	
Prága	
Budapest	
Beograd	
Warsó	
Bécs	
Bécsyagzott	
Bukarest	

BÉCSI TÖZSDE. január 8. (Zárva)	
Prága	
Zagrab	
Budapest	
Warsó	
Milánó	
Bukarest	
London	
New-York	
Páris	
Zürich	
Berlin	
Amsterdam	

BUDAPESTI TÖZSDE. január 8. (Zárva)	
VALUTÁK:	
Napoleon	London
Font	Berlin
Dollár	Milánó
Frank	Prága
Márka	Zürich
Lira	Bécs
Osztr. kor.	Zagreb
Lei	New-York
Szokol	Warsó
Dinár	Bukarest
Lengyel m.	Amsterdam
Svájci fr.	Páris

Fakereskedő - Kovácsév - Subotica
Telefon 312. Sienkevičeva utca.
1 mm. garantált száraz.
vágott búkkfa 46 dinár.

PONYVA

JÁVITÁS ÉS ELADÁS!

24 óra alatt bármilyen nagyságu vagon- és kocsiponyvát készít
B · E · C · K és T · Á · R · S · A
zsineg-, zsák- és ponyvakereskedés. — (Csirkepiac). — Telefon 412.

VIGYÁZZ! **SENRISEM** **VIGYÁZZ!**

töltheti el boldogságban a karácsonyi ünnepeket, ha az óráját nem

S. K. R. É. K. U. S. N. Á. L.

szerezte be. — Miért? — Mert csak ottan lehet kapni a legszebb, legjobb, legpontosabb és legolesőbb

A legjobb Vecker óra csak :: 320 korona. ::

ÓRÁKAT. **!! Óramért jótállok !!**

Fakereskedők figyelmébe!

A legmodernebbül felszerelt
favágó gépmoell 1922.

mely egyttal aprít is, kocsira felszerelve. 379-25 18

Egyedüli lerakat
N. SádI, Amerikanski Magazin.

Jegygyürük!

és menyasszonyi ajándékok a legolesóbban kaphatók

Á D Á M ÉKSZERESZNÉL
Rudič ul. Sugár ház.
Tögt aranyért mindenkinél többet fizetek!

SIESSEN JEGYERET

BIZTOSITANI

A HINDU

SIREMLÉKHEZ!

Révai Adolf

SUBOTICA

Terezijina ul. 1. :: Telefon 551.

Ajánl elsőrendü meszet, beoćini portland cementet, száraz vellazott faszenet vaggontételben és kicsinyben. 35 25-2

Faszén csomagolva is kapható!

Figyelem! Figyelem!

TÜZIFA PRIMA SZÁRAZ.

Bükk- vagy tölgyhasáb 170 korona.
Bükk vagy tölgy aprított 180 korona.

Bármily mennyiségben kívánságra házhoz szállítva. — Ezenkívül szárszámfának alkalmas kőris-hasáb 180 korona.

KONCZ ANDRÁS
KALORIA.

Senčanski put 18. 416 25-6 Telefon 512

Nyomatott a Szent Antal nyomdában
Subotičán, Harambašičeva-ulica.

nagy maradékvásár

rendkívüli olcsó árban lesznek kiárúsítva szövet, flanel, vászon és különböző mosóáru maradékok, valamint különböző bélésárúk rendkívüli olcsó áron kaphatók

Horovitz Mátyás cégnél.

Halló!

Halló!

Háboru!?

az olcsóság hadat üzen a drágaságnak!

40 százalékkal olcsóbb lett a legfinomabb szőrmeáru u. m.:
boa, muff, gallér, kézelő, kabátbélés stb. csakis az

első jugoszláv szűcsáru üzletben Bozsídár S. Mlinarević
SUBOTICAI FIÓKJÁBAN.

Karadjordjev trg 6. (Barátok temploma mellett).

Javitást és átalakitást pontos időre
:: szakszerűen és olcsón végzünk. ::

ITT A TÉL, SIESSETEK!

LE A DRÁGASÁGGAL!

VUKOVIĆ I DRUG, SUBOTICA

Senčanski put. Befordulva Lička utcában 9. szám.

Elsőrendű vágott bükkhasábfá házhoz szállítva méterenként **200 korona**. Vaggontételekben prima fát és elsőrendű kőszentet és faszenet a legjutányosabb árban.

Bármily csekély megrendelést házhoz szállítok. Ugyeljen a fenti címre! 405-24 6

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék

az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra

Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt).

Raktáron van

Singer
varrótü

Singer
olaj

Singer
cérna

Singer
selyem és mindenféle

Singer
pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York
Subotica, Strosmajerova ulica 7. Képviseletek: Sombor, Apatin, Odzsacl, Bezdán, Topola, Starakanizsa, Senta, Ada. Központi képviselet az S. H. S. királyság részére: Zagreb, Maruličeva-ul. 5. Képviselet minden nagyobb helyen. 363-30 23

! Karácsonyi és újévi bevásárlási forrás !

Első subotikai Cozmetikai laboratórium
Dobanovackog ul. 7. National szállodával szemben levő utca, ^{Deutsch ház.}

Ajánl u. m.: elsőrendű parfümök, Cypre, Violette de Parme, Treflé, Muquée, Tlieder stb. Kölnivizek, Brillantin, puder, arckenőcsők, ajakírók stb. Eladás nagyban és kicsinyben a legsolidabb áron. Viszonteladónak árkedvezmény! 364 25-10 Postán utánvét mellett is szállít!

A n. é. közönség pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

MELKAY ÁRPÁD cozmeticus.

Hirdessen a „BACSKAI NAPLO“-BAN.

Meglepő olcsó bevásárlási hely mindennemű

gyapjuszövetekben

egyedül
STRASSERNÁL SUBOTICA,
Wilsonova ulica 16. A volt tanítónőképző átellenében, cukrász üzlet mellett.

KOHÁN VINCE ÉS FIAI

HENGERMALMA:

Vám és kereskedelmi őrlés.
Elvállal mindennemű gabona őrlését.

AZONNAL KICSERÉLÜNK!
Liszt eladás nagyban és kicsinyben.

Viszonteladónak árkedvezmény.

FATELEPE:

TÜZIFA

minden meunyiségben vasutóról és telepünkről kapható.

APRITOTT FA

kivánságra házhoz szállítjuk.

SUBOTICA,

II. KÖR,
SENČANSKI PUT 85.

TELEFON: 31.